Elutazott A. Sternov

Elutazott hazánkból A. Sternov, az Ukrán Tervhivatal elnökhelyettese, az ukrán NTO — az ottani MTESZ — elnöke és P. Durginyec ukrán faipari miniszterhelyettes, az Ukrán Faipari Egyesület elnöke. A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének vendégeként egy hetet töltöttek hazánkban.

SZOVJET PROFESSZOR SZEGEDEN

N. E. Zasztenker professzor, a moszkvai állami Lomonoszov egyetem egyetemes történeti tanszékének tanára, aki a József Attila Tudományegyetem vendégeként tartózkodik Szegeden, a napokban előadásokat tart a hallgatók és történészoktatók valamint más érdeklődők részére a marxista elmélettörténet tárgyában.

A MEDOSZ ÚJ MEGYEI TITKÁRA

A MEDOSZ Csongrád megyei Bizottsága október 10-i ülésén Dezső Sándort, a szentesi járási pártbizottság volt titkárát választotta meg a MEDOSZ új Csongrád megyei titkárává, aki elfoglalta hivatalát.

HÁBORÚELLENES NAP JAPÁNBAN

Japánban szerdán kezdődik a „nemzetközi háborúellenes nap". Ebből az alkalomból 46 egyetem diákjai hirdettek sztrájkot, melyhez 60 szakszervezet csatlakozott. Incidensekről egyelőre nem érkezett jelentés, a hatóságok azonban 50 ezer rohamrendőrt helyeztek készültségbe.

GÉPEXPORT LENGYELORSZÁGBA

Az 1971-től 1975-ig terjedő időszakban a Lengyelországba irányuló magyar mezőgazdasági gépexport értéke eléri a 20 millió rubelt, ami a most zárult ötéves tervidőszakhoz képest mintegy 40 százalékos növekedésnek felel meg. Elsősorban a magyar traktoroknak, csávázó- és terménybetakarító gépeknek van sikere Lengyelországban.

CSIRKEBUSZOK

Tízemeletes speciális csirkebuszokat szerkesztettek a sárvári Baromfifeldolgozó Vállalat szakemberei. A Csepel teherautó platójára szerelt, modern dexion elemekből összeállított emeletes ketrecekben egy-egy gépkocsival kétszer annyi baromfit szállíthatnak, mint az eddig alkalmazott módszerrel.

„Szocialista" Ámor

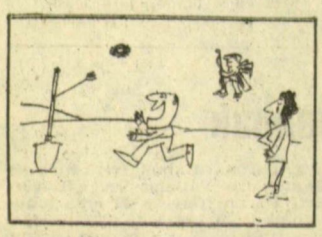

Võfény

Az első rögök már rádübörögtek a koporsóra, amikor egy parasztkontyos, töpörödött asszonyka piros szegfűcsokrot dobott a sír tátongó szájába. — Hát ő volt a Halász Mariska — mondták később, amikor utána kérdeztem. — A Halász Máté lánya.

Hogy ki is volt Halász Máté, azt csak később tudtam meg. Méghozzá úgy, hogy a róla mondottak igazságát meg is támogatták néhány elsárgult, szakadozott szélű újságpéldánnyal, amelyekben róla esett szó.

Kutyaszorítóba kerültem. Mert ha a szájhagyományt ajkbiggyesztve nyugtáztam is, a közvélemény logikája szerint, amely azt tartja, hogy holló a hollónak nem vájja ki a szemét, az újdondásznak hinnem kellett. Nyugtatgattam magam: hisz szavahihetők vagyunk mindahányan, bizonyára azok voltak a korabeli pályatársak is.

Halász Máté vőfély volt, méghozzá a híresebbek közül való, akit ismertek, hívogattak Alsóváros-szerte, mihelyt elterjedt a híre, hogy valamelyik lánynak hamarosan bekötik a fejét.

Vőfély? A mai fiatal értetlenkedve csóválja a fejét: hát az meg miféle fajzat-szerzet? Eszik-e, vagy isszák? Igaz is, máma elég a lagzihoz a két tanú, s még az se baj, ha egyiket esetleg a folyosón csípik fel a hivatalsegéd személyében. Hanem Halász Máté akkor élt, amikor még a szegények is megadták a módját, és két, olykor három napig húzták a cigányok a talpalávalót az egybesereglett násznépnek.

Valaha egy lakodalom nem is volt igazi mennyegző vőfély nélkül. Ha profán hasonlattal próbálnék operálni — készakarva nem szoktam —, mondhatnám, vőfély nélkül olyan volt akkor a lagzi, mint ma egy focimeccs bíró hiányában.

A vőfély volt az atyaisten, a szertartások tudója, irányítója, produkálója — menedzser, dekorátor, kirakatrendező, hopp- és tréfamester, klakkőr egyszemélyben (elidegenedés, tehát specializálódás nélkül, teljes embert egy paraszt-quattrocento-ban). Ő ment a menyasszonyért, hívogatta a vendégeket, ő kérte fel az első táncra. Eközben mókázott, dalolt, rigmusolt, a teljesítőképességnek egy olyan fokára emelkedve, amikor gátlástalanul ömlik az emberből az ötlet.

Nem véletlen, hogy Halász Mátét kézről kézre adták a lagzizók. Akadt olyan napja, amikor négy esküvőnek volt vőfélye, s bizony nagyon be kellett osztania az időt meg a szuflát, hogy végig bírhassa erőnléttel. Akihez utoljára ment, ott aztán végig maradt, ami kitüntetésnek számított. Ilyenkor illet is megkérdezni: — Miért jött énhozzám utoljára, Máté bácsi? — Mert te voltál, lányom, a legszebb a négy közül — felelt a vőfély, s hamiskásan csippentett hozzá a szemével. Mert Máté bácsi ugyan sohasem hallott a pszichológiáról, ám a maga módján tökéletesen ismerte az asszonyi lelket, ezért jól tudta, sűrűn meg kell bizony öntözni azt a bók meg a hízelgés olajával.

Rekordjai is voltak Máté bácsinak. 1924-ben például nyolcvanegy lagziban mondta a rigmust. Pályafutása során pedig összesen ezerötszáz pár rebegte el jelenlétében az igent, amely olykor tényleg boldogítónak bizonyult. Párja válogatta.

Ő maga munkának tekintette a vőfélyeskedést. Nem is igen ivott addig, míg tisztét becsülettel el nem látta. Rigmusaiban a népművészet bája, a kifejezés esetlensége és az alsóvárosi vérbő realizmus egyaránt föllelhető. Azt mondja, hogy: *Koszorúslány szerelme, korpából van keverve.* Vagy: *Piros rózsa, pomádé, itt megy a szép paráádé.* Meg aztán: *Madár szállj a fatetőre, most megyünk az esküvőre. Aranybárány, aranykos, esküvőre megyünk most.* De ilyen sorokkal is találkozni: *Mán biz én nem válogatok, társat veszek, milyet kapok.* Gondolom, olyhelyt nem túlzottan örültek az effféle szókimondásnak: *Száraz kóró, reszelő, férjhez megy a meszelő.* De ennek se: *Ez az utca homokos, menyasszonyunk pocakos.* A férfiak se úszták meg szárazon: *Ság, sitke, simonyi, kapott lányt a Józsi. Ez az utca bazsarózsa, a vőlegény nagyon csúnya. Ha kicsi is a legény, mégis lehet vőlegény.*

— Amikor összekerültünk az asszonnyal, semmink se volt — mondta 1941-ben a riporternek. — A vőfélyeskedéssel szereztem ezt a házat. — Hatvanhét éves volt akkor, de a felesége már nem élt. Lányával, annak családjával lakott együtt a Paprika utca 51-ben. Amikor megfújták 44 nyarán a riadót, mindig az ereszet alól bámulta a lusta csapatban elvonuló Liberátorokat. S az ereszet zuhant rá, amikor Alsóvárosra hullani kezdtek a láncosbombák.

Jókedvét lánya, Mariska örökölte. Mihelyt a lakodalomban vacsorára kerül a sor, odaáll a zenekar elé, énekelni.

Vőfény — így hívta magát Máté bácsi. Ami nekem azért tetszik jobban a vőfélynél, mert a fény szó is benne foglaltatik.

Fény, vőfény. De szépen is világítottál egy régmúltban, amely azóta elmerült az idő süllyesztőjében...

Papp Zoltán

DM röviden

KÜLDÖTTSÉG FOGADÁSA

Dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter szerdán fogadta a román mezőgazdasági küldöttséget, amely Ion Ceausescunak, a Mezőgazdasági és Erdészeti Minisztérium főtitkárának vezetésével a magyar kertészeti termelés eredményeit és módszereit tanulmányozza.

ÖNJÁRÓ GÉPÓRIÁS

Visontán, a Thorez külfejtéses bányaüzem területén szerdán új gépóriás kezdte meg a termelést. Az 560-as elnevezésű, merítéklétrás kotrógépet a Német Demokratikus Köztársaságban gyártották és vagonokban szállították az alkatrészeket Visontára. Az önjáró mammutgép teljesítményét figyelemre méltóan szemlélteti egyetlen adat: óránként mintegy ötszáz köbméter föld megmozgatására képes.

BUDAPESTEN RENDEZIK A DIVSZ KONGRESSZUSÁT

Október 26 és november 5 között Budapesten rendezik meg a Demokratikus Ifjúsági Világ Szövetség VIII. kongresszusát — jelentette be szerdán az Újságíró Szövetség székházában tartott sajtótájékoztatón Michel Jouet, a DIVSZ főtitkára. A kongresszusra 100 ország 250 ifjúsági szervezetének csaknem 700 küldöttét várják.

SZOVJET ÉPÍTÉSZEK TANÁCSKOZÁSA

Szerdán délelőtt Moszkvában, a nagy Kreml palotában megnyílt a szovjet építészek 5. országos kongresszusa. A tanácskozás résztvevői behatóan megvitatják a szovjet építészet fejlesztésének legfontosabb feladatait. A Szovjetunióban gigászi arányú építőmunka folyik: az ország térképén évente 20 új város jelenik meg. Az elmúlt négy esztendő során 400 millió négyzetméternyi lakótér épült.

ÓVODÁT BŐVÍT A GYÁR

A szegedi városi tanács vb úgy határozott, hogy 200 000 forinttal csökkenti a Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat idei II. félévi kommunális adóját. A döntés azért született, mert az üzem bejelentette, hogy Újszegeden levő óvodáját saját erőforrásait igénybe véve még az idén 30 férőhellyel bővíti. A gyár gondoskodik az új helyiségek berendezéséről és az üzembentartás növekvő költségeinek fedezéséről is. A jövőben az óvoda befogadóképességének 60 százalékát a gyár dolgozóinak, 40 százalékát a környék lakosainak gyermekei vehetik igénybe.

GESZTENYESZÜRET

Nagymaros környékén, a Börzsöny déli fekvésű dombhajlatain csaknem 30 holdon terem a szelídgesztenye. Az idén kedvezett az időjárás.

Parkban

— Bocsásson meg, hogy úgy bámulom. Hihetetlen, mennyire hasonlít a feleségemhez, persze a bajuszt kivéve...

— Hiszen nincs is bajuszom.

— Önnek nincs, de a feleségemnek van.

Kétfejű borjú

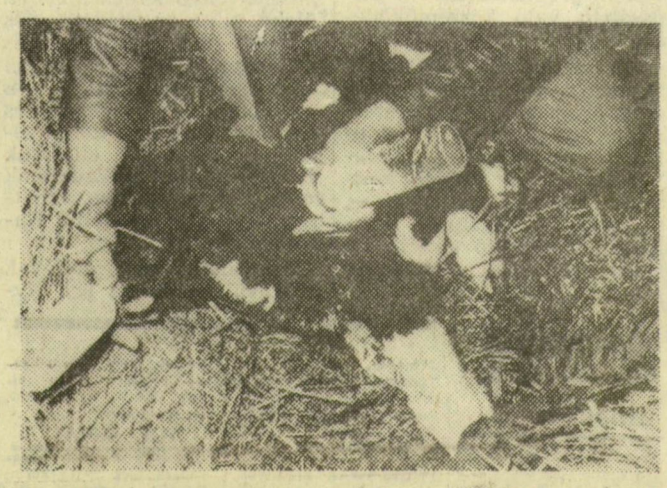

Telefotó — AP—MTI—KS

Kétfejű borjú jött a világra a Német Szövetségi Köztársaságban, Berumerfehn községben. Az egyhetes állatot gazdája kézi cumisüvegből táplálja

TRAGIKUS VADDISZNÓ-VADÁSZAT

Nagykanizsa határában az erdőben vaddisznóra vadászott Horváth László 26 éves vasesztergályos. Az egyik bokorban mozgást észlelt, vaddisznónak vélte, és arra lőtt. A szerencsétlen lövés azonban a makkot szedő Sólya István 63 éves erdőgazdasági munkást találta, akit életveszélyes állapotban szállítottak kórházba. Horváth Lászlót a rendőrség őrizetbe vette.

EXPRESSZ-MÉRLEG

Az Expressz Ifjúsági és Diák Utazási Iroda verőcei táborában tavaly 23 ezer, az idén pedig 30 ezer lakója volt a színes faházaknak. Most úgy tervezik, hogy jövőre a Duna-kanyar visegrádi oldalán újabb expressztáborokat nyitnak.

PUSZTÍTÓ TÁJFUN

Tájfun pusztított vasárnap a Fülöp-szigetekhez tartozó Mindanaon — jelentette a manilai Vöröskereszt. 422 személy életét vesztette.

Új szereplők a Don Juanban

Kedden este *új karmester* zenei irányításában és egy *új szereplő* tartalmas fellépésében gyönyörködött a Don Juan előadásának közönsége. Mozart hallhatatlan remekének szegedi előadását vezénylő *Szalatsy* István mindenekelőtt annak az életszeretetnek, derűnek és optimizmusnak a tolmácsolására törekedett, amely a német muzsikus mondanivalójának lényege. *Szabadits* Judit Donna Anna szerepében lépett föl ezen az előadáson. Énekének-játékának jellemzéseként annyit mondhatunk: sikerült egységbe ötvöznie a fájdalom és a bosszú ellentétes érzelmeit. A passzivitás, amely a fájdalomból, s az aktivitás, amely a bosszúból fakadt, harmonikus egységbe fonódott össze énekében és játékában egyaránt.

Ö. L.

Hippik gyilkoltak Santa Cruzban?

Néhány kilométernyire a Santa Cruz-i vérengzés színhelyétől, a rendőrök kedden este megtalálták a körözött kocsit, amelyet a gyilkosok használtak.

A tömeggyilkosságot hétfőn este követték el ismeretlen tettesek a kaliforniai Santa Cruzban, körülbelül 150 kilométernyire San Franciscótól, egy gazdag, japán származású orvos villájában, az orvost, a 45 esztendős doktor Victor Ohtát, feleségét, a 43 éves Virginiát, két kiskorú gyermeküket és Dorothy Cadwallader titkárnőt tarkón lőtték, majd a ház fürdőmedencéjébe hajították őket és felgyújtották a villát. Körülbelül ugyanebben az időben, 50 kilométernyire északra Santa Cruztól, hasonló körülmények között végeztek egy 19 éves benzinkutassal is, de a rendőrség — a kezdeti tétovázás után — már nem lát összefüggést a két bűntény között.

A seriffek és serifflegények rendőrkutyákkal kirajzottak Santa Cruzból a csendes-óceáni partok felé.

Razziák vannak az erdők mélyén is, ahol a rendőrség hippitanyákat gyanít. A szerdai jelentések szerint nyilván hippik kezében van a rejtély kulcsa, mert a gyilkosságnak nincs kimutatható indítéka, 250 ezer dollárt érő villából nem tűnt el semmi. Viszont köztudott, hogy dr. Ohta, aki keresett szemsebész, sokszor kezelt jótékonyságból környékbeli hippiket.

SZERDAI PIACI ÁRAK

A csirke kilója 23 forint, a tojás 1,50—1,70 forint volt. A burgonya 2,50—3,50, a karalábé 2,50, a karfiol 5—6, a főzőtök 2, a zöldbab 8—10, a zöldborsó 16, a paraj 7, a sóska 6—7 forintba került. A sárgarépa ára 3, a gyökéré 5, a vöröhagymáé 4, a fokhagymáé 18—20 forint volt. Az almáért 4—7, a körtéért 5—7, a szilváért 4,50—5, a szőlőért 5—8 forintot kértek kilónként.

Ítélet a rekordkeresetű technikus és társai bűnügyében

A szőregi Egyetértés Tsz 1967-ben kútfúró, víz- és gázszerelő részleget alakított. A melléküzemág „ügyes" vezetői, mitsem törődve a törvényekkel, rendeletekkel, tevékenységüket kifejezetten tiltó tanácsi határozattal — Szeged, majd az ország más területén is munkát vállaltak. A melléküzemágban foglalkoztatott dolgozók keresete az iparban előforduló 2 ezer forintos átlaggal szemben csaknem 6 ezer forint volt egy hónapban. S ez még nem minden — mint erről annak idején beszámoltunk —, tervezőjük, Ábrahám József havonta több mint 50 ezer forintot keresett! Az 1970 tavaszán megkezdődött rendőrségi eljárás felgöngyölítette a bűnügyet: a Csongrád megyei Főügyészség vádirata alapján, több hetes tárgyalás után a szegedi járásbíróság ítélkezett a rekord keresetű melléküzemág-tervező és társai bűnügyében.

A különféle jogellenes ügyletekkel, árdrágítással stb. a melléküzemág jelentős károkat okozott a társadalmi tulajdonban. Az ügy felelősei munkájuk során, ahol csak tudtak, saját zsebükre dolgoztak. A bíróság a körülmények figyelembevételével Ábrahám József technikust (Szeged, Lenin krt. 18) árdrágításban találta bűnösnek és 3 évi szabadságvesztésre ítélte, két évre eltiltotta a közügyektől, valamint 60 ezer forint megfizetésére kötelezte. Motika Ferenc művezetőt (Szeged, Klauzál tér 5.) árdrágítás, csalás kísérlete miatt egy év és nyolc hónapi szabadságvesztésre büntették, egy évre eltiltották a közügyektől, s 30 ezer forint megfizetésére kötelezték.

Ábrahám Géza főkönyvelő (Szeged, Gladics u. 21.) a társadalmi tulajdonban különösen nagy kárt okozó hűtlen és hanyag kezelés bűntettét követte el, ezért 3 évi szabadságvesztést kapott, s 2 évre eltiltották a közügyektől; Dombóvári László részlegvezetőt (Szeged, Tolbuhin sgt. 7.) társadalmi tulajdonban különösen nagy kárt okozó hűtlen kezelés, üzérkedés, árdrágítás, s más bűntettek miatt 6 évi szabadságvesztésre ítélték, s 4 évre eltiltották a közügyek gyakorlásától. Boldog Gyula tsz-elnök ügyét betegsége miatt elkülönítették, ügyében később intézkednek. Ábrahám József, Ábrahám Géza és Motika Ferenc börtönbüntetését közkegyelem miatt a bíróság felére csökkentette. Az ítélet nem jogerős.

DÉLMAGYARORSZÁG

A Magyar Szocialista Munkáspárt Szeged városi bizottságának napilapja. — Főszerkesztő: F. Nagy István. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10., telefon: 13-535, 13-003. — Felelős kiadó: Kovács László. — A lapot nyomja: Szegedi Nyomda Vállalat, Szeged, Bajcsy-Zsilinszky u. 28. sz. (Index: 29 053). — Előfizetési díj egy hónapra 20 forint.